

IMPLEMENTACIJA EUROPSKOG AKCIJSKOG PLANA ZA PREVENCIJU RIZIKA OD POGREŠKE U KOMUNIKACIJI ZEMLJA/ZRAK (»EUROPEAN ACTION PLAN FOR AIR GROUND COMMUNICATIONS SAFETY«)

Zrakoplovno sigurnosna informacija ASIL-2013-003

Revizija broj: 1/09.12.2013.

Pokrenuta od : Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo

Stupanje na snagu: 09. prosinca 2013.

Referentni dokumenti:

1. [Nacionalni program sigurnosti u zračnom prometu, Dodatak 4, Plan sigurnosti \(Narodne novine 41/13\).](#)
2. [Lokalni plan implementacije Jedinstvenog europskog neba \(LSSIP Croatia 2012, objective SAF 05\)](#)

Smjernice za implementaciju:

- a) Europski akcijski plan za prevenciju rizika od pogreške u komunikaciji zemlja/zrak [European Action Plan for Air Ground Communications Safety](#)
- b) Postupci za obavljanje govorne komunikacije – Radiokomunikacija u pokretnoj zrakoplovnoj vezi [\(The Republic of Croatia AIC 03/08: Voice Communication Procedures in Aeronautical Mobile Service\).](#)

Razlog izdavanja:

U Dodatku 4 Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu (u daljnjem tekstu: Nacionalni program) nalazi se „Plan sigurnosti“, koji predstavlja pregled područja u kojima su potrebna/moguća poboljšanja sigurnosti zračnog prometa, a na koje svi sudionici u zračnom prometu trebaju fokusirati svoje aktivnosti. Nacionalni program sigurnosti obvezuje sve sudionike na njegovu provedbu u predviđenoj mjeri i sukladno propisima na koje upućuje.

Cilj ovog ASIL-a je upućivanje svih subjekata na obveze koje proizlaze iz gore spomenutih dokumenata. Ovim ASIL-om želi se pojasniti što se očekuje od hrvatskih subjekata i koji su to subjekti od kojih se očekuje da poduzmu aktivnosti u provedbi Europskog akcijskog plana .

Prikaz stanja:

Inicijativa „*The Air-Ground Communication (AGC) Safety Improvement Initiative*“ o poboljšanju sigurnosti zračnog prometa je pokrenuta od strane *EUROCONTROL Safety* tima 2004. godine u cilju rješavanja komunikacijskih problema uočenih u inicijativama za smanjenje rizika od neodobrenog ulaska (upada) na stazu (*Runway incursion risk*) i rizika od probijanja dozvoljene razine leta (Level Bust Risk), kao i drugih pitanja od interesa za sigurnost, kao što su: zbunjivanje u svezi pozivnog znaka tzv. *call sign confusion*, neotkrivene istovremene transmisije- govorna komunikacija 2 ili više pilota u isto vrijeme, komunikacijske smetnje, korištenje ne-standardne frazeologije te dugotrajni gubitak radio komunikacije.

Na razini EUROCONTROL-a prepoznat je značaj učinkovite komunikacije između kontrolora zračnog prometa i pilota kao vitalnog faktora za sigurnost zračnog prometa, te je istaknuto da problemi u govornoj komunikaciji mogu predstavljati potencijalnu opasnost za ugrožavanje sigurnosti zračnog prometa.

Na temelju analize izvješća o događajima koji su imali utjecaj na ugrožavanje sigurnosti zračnog prometa, te izvješća o nesrećama i ozbiljnim nezgodama, koje su bile povezane sa pogreškama u komunikaciji zemlja/zrak, Eurocontrol je usvojio Europski akcijski plan za prevenciju rizika od pogreške u komunikaciji zemlja/zrak („*European action plan for air ground communications safety*“, u daljnjem tekstu: *Europski akcijski plan*) s ciljem podizanja razine sigurnosti zračnog prometa.

Implementacija Europskog akcijskog plana provodi se u Republici Hrvatskoj kroz Nacionalni program u kojem je predviđena prevencija rizika od pogreške u komunikaciji zemlja/zrak kao i s tim rizikom povezane potrebne/moguće mjere poboljšanja sigurnosti. Za to područje predviđeno je nekoliko aktivnosti, a jedna od njih je i izdavanje ovog ASIL-a. Aktivnosti vezane uz smanjenje ovoga rizika, između ostalog, zahtijevaju od gore navedenih subjekata pripremu plana za provedbu mjera Europskog akcijskog plana, što je potvrđeno i u Lokalnom planu implementacije Jedinственog europskog neba tzv. Local Single Sky Implementation (LSSIP) Croatia 2012. cilj SAF 05- „*European action plan for air ground communications safety*“.

Implementacija:

Europski akcijski plan predstavlja set mjera za poboljšanje sigurnosti definiranih u poglavlju 4. (Recommendations), te predloženih smjernica kao pomoć pri implementaciji, koje se nalaze u dodatku plana.

Aktivnosti su grupirane kao preporučene aktivnosti – *Recommendations*, te se predlaže svim navedenim subjektima da ih u što većoj mjeri primijene.

- a) Subjekt iz točke 4.1 Europskog akcijskog plana je Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo
- b) Subjekti iz točke 4.2 su operatori zrakoplova koji operiraju zrakoplovima čija je MTOW jednaka ili veća od 5700kg., te Ministarstvo obrane Republike Hrvatske.

c) Subjekt iz točke 4.3 je Hrvatska kontrola zračne plovidbe

Gore navedeni subjekti iz točke b) i c) moraju razviti svoj Plan implementacije za smanjenje rizika od pogreške u komunikaciji zemlja/zrak, na način kako smatraju najboljim i najprimjerenijim svojim operacijama, tzv. *self-appropriate implementation plan*, i na način da se u najvećoj mogućoj mjeri implementiraju preporučene aktivnosti Europskog akcijskog plana. Plan implementacije u obzir treba uzeti i ostale aktivnosti za koje subjekt procijeni da bi imale utjecaj na smanjenje ovoga rizika.

Svi ostali operatori zrakoplova, koji nisu obuhvaćeni točkom b) (operatori koji operiraju zrakoplovima čija je MTOW manja od 5700kg), ne moraju razvijati svoje planove implementacije ali su dužni upoznati svoje osoblje sa odredbama Europskog akcijskog plana u cilju pridržavanja smjernica u dodatku plana (*Appendices - AGC Safety briefing notes*) i implementirati primjenjive odredbe iz dodatka ovog ASIL-a.

Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo također ostalim subjektima iz točke b) preporuča da razviju svoje planove implementacije.

Prihvatanje i praćenje provedbe planova implementacije

U roku od 3 mjeseca od objave ovog ASIL-a, subjekti iz točke, 4.2, i 4.3. (osim Ministarstva obrane) obavezni su implementacijske planove dostaviti Hrvatskoj agenciji za civilno zrakoplovstvo.

Ukoliko neka aktivnost nije primjenjiva za određenog subjekta, unutar svog implementacijskog plana treba obrazložiti razlog neprimjenjivosti.

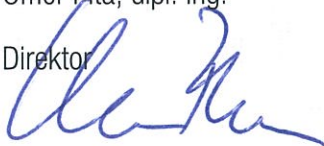
Tijekom nadzora sigurnosti inspektori HACZ će pratiti provedbu planova.

U Zagrebu, 09. prosinca 2013.

Za Hrvatsku agenciju za civilno zrakoplovstvo

Omer Pita, dipl. ing.

Direktor

PLAN ZA IMPLEMENTACIJU PREPORUKA ZA PREVENCIJU RIZIKA OD POGREŠKE U KOMUNIKACIJI ZEMLJA/ZRAK («EUROPEAN ACTION PLAN FOR AIR GROUND COMMUNICATIONS SAFETY»)

Uvodne napomene:

Svrha ovog Plana je detaljnije razraditi aktivnosti koje se tiču regulatornog tijela (HACZ) i operatora zrakoplova koji operiraju zrakoplovima čija je MTOW manja od 5700kg..

Aktivnosti HACZ

r/b	Aktivnost	Rok implementacije	Nositelj	Napomene za implementaciju
1.	Prije podnošenja ICAO-u grupe od 3 koji označavaju kompaniju kao radiotelefonski designator, osigurati da nema potencijalne sličnosti s postojećim ICAO podacima, kako bi se izbjegla sličnost u pozivnom znaku zrakoplova tzv „ <i>call sign similarity</i> “	31. 12. 2014.	HACZ	Zajedno za HKZP-om i većim operatorima zrakoplova organizirati radionicu na kojoj bi se revidirala procedura prijave ICAO 3 <i>letter code</i> i radiotelefonski designator, te razmatranje uvođenja alata <i>Call Sign Similarity Tool</i> od strane Eurocontrola
2	Osigurati da se tijekom praktičnih provjera za stjecanje, produžavanje i obnavljanje dozvola i ovlaštenja provjerava komunikacija između zrakoplova i zemaljske postaje, te da se obrati pozornost na sigurnosna pitanja.	Implementirano	HACZ	Liste provjere za ispite praktične osposobljenosti (skill test), provjere stručnosti (proficiency check) i procjene stručnosti (assessment of competence) za stjecanje, produžavanje, obnavljanje dozvole i ovlaštenja pilota definirane Uredbom Komisije (EU) 1178/2011 i njezinim AMC-om i GM-om imaju predviđeno kako će ispitivač provjeriti komunikaciju kandidata sa ATC-em. Te liste se već koriste tijekom

				navedenih provjera.
	Davanje prioriteta široj implementaciji podatkovnog linka između kontrolora i pilota <i>Controller to Pilot Datalink Communications (CPDLC)</i>	tbd	HACZ	Implementacijom provedbene uredbe EK o podatkovnom linku <i>COMMISSION REGULATION (EC) No 29/2009 of 16 January 2009 laying down requirements on data link services for the single European sky</i> steći će se preduvjeti sa uvođenje CPDLC unutar područja letnih informacija Zagreb

Aktivnosti operatora zrakoplova koji operiraju zrakoplovima čija je MTOW manja od 5700kg.

r/b	Aktivnost	Rok implementacije	Nositelj	Napomene
1.	Uvesti program za eliminaciju sličnih pozivnih znakova unutar operatora zrakoplova, ponovno pregledati i po potrebi izmijeniti pozivne znakove	N/A	N/A	Nije primjenjivo na ciljane operatore zrakoplova, jer niti jedan nema takvu flotu i frekvenciju letova da bi to mogao biti problem
2.	Osigurati da su postupci operatora zrakoplova za slušanje frekvencije 121,5 MHz u skladu s ICAO SARPs i da su uključeni u operativne priručnike. Ne smatrati frekvenciju 121,5 MHz kao pomoćnu frekvenciju. Frekvencija 121,5 MHz je frekvencija koja se koristi u slučaju nužde i hitne situacije.	31.12.2014.	HACZ Operatori zrakoplova	Na radionici motivirati operatore zrakoplova opisane postupke uvrste u operativne priručnike
3.	Osigurati da su postupci za kopiranje, postavljanje i unakrsnu provjeru promjena frekvencija jasni i da ih provode svi piloti.	31.12.2014.	HACZ Operatori zrakoplova	Na radionici motivirati operatore zrakoplova da ponovo pregledaju navedene postupke i inzistiraju na njihovoj striktnoj provedbi od strane svih letačkih posada
4.	Osigurati raspoloživost ažurirane liste sektorskih frekvencija za sve planirane rute kao dio standardnih operativnih	N/A	N/A	Implementirano kroz obvezu raspoloživosti ažurnih navigacijskih karata u zrakoplovu

	postupaka (aktivnost pripreme leta)			
5.	<p>Osigurati da standardni postupci uključuju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ispravan izgovor • Da oba pilota slušaju odobrenja tijekom leta • Pitanja komunikacije između pilota koji upravlja zrakoplovom i pilota koji ne upravlja zrakoplovom tijekom prijenosa nadležnosti za upravljanje zrakoplovom 	31.12.2014.	HACZ Operatori zrakoplova	Na radionici motivirati operatore zrakoplova da ponovo pregledaju navedene postupke i odgovarajuće ih izmijene
6.	Osigurati resurse za samopoboljšanje uporabe engleskog jezika.	31.12.2014.	HACZ Operatori zrakoplova	Na radionici motivirati operatore zrakoplova da osiguraju resurse za samopoboljšanje uporabe engleskog jezika
7.	Omogućiti i poticati praksu razmjene zajedničkog razumijevanja profesionalnih karakteristika između letačkih posada i kontrolora leta, što uključuje redovite sastanke, posjete i letove za upoznavanje.	N/A	N/A	Nije primjenjivo na ciljane operatore zrakoplova, jer se radi o vrlo malim organizacijama, koje nemaju resursa za tu aktivnost
8.	Istražiti mogućnosti alternativne komunikacije, što uključuje uspostavljanje jasnih postupaka za uporabu komercijalnih telefonskih veza, u slučaju mogućnosti gubitka radio komunikacije.	31.12.2014.	HACZ Operatori zrakoplova	Na radionici motivirati operatore zrakoplova da uspostave navedene postupke
9.	Poticati najbolju praksu u komunikaciji za letačke posade kako je navedeno u Sekciji 5 Europskog plana aktivnosti za sigurnost radio komunikacije zrak-zemlja.	31.12.2014.	HACZ Operatori zrakoplova	Na radionici motivirati operatore zrakoplova da upućuju letačke posade na relevantne dokumente i prilagođuju svoje postupke najboljoj praksi.

-Kraj dokumenta-